

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 702/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej ak.l.legal s.r.o., Skuteckého 25, Banská Bystrica, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 64Cb/57/2018 z 22. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. októbra 2025 sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) napadnutým uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, ako aj priznanie náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola sporovou stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 64Cb/57/2018 v procesnom postavení žalovanej, proti ktorej sa žalobkyňa domáhala zaplatenia 14 399 eur s príslušenstvom.

3. Rozsudkom okresného súdu zo 6. októbra 2022 bol sťažovateľke ako úspešnej sporovej strane priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III) a zároveň aj nárok na náhradu trov konania o vzájomnej žalobe v rozsahu 100 % (výrok IV). Rozsudok súdu prvej inštancie

zo 6. októbra 2022 bol rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/23/2023 z 31. októbra 2023 potvrdený ako vecne správny, pričom zároveň bol sťažovateľke priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Uznesením okresného súdu z 26. marca 2024 vydaným vyšším súdnym úradníkom bola sťažovateľke priznaná náhrada trov konania 13 847,54 eur. Uznesením okresného súdu z 27. augusta 2024 bolo citované uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom zrušené z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti.

5. V poradí druhým uznesením okresného súdu vydaným vyšším súdnym úradníkom z 13. februára 2025 bola sťažovateľke priznaná náhrada trov konania 9 285,54 eur. Sťažovateľka napadla citované rozhodnutie sťažnosťou, v ktorej dôvodila účelnosťou vo veci vykonaných ďalších porád.

6. Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Podľa sťažovateľky okresný súd nesprávne aplikoval a interpretoval vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), keď jej nepriznal náhradu trov konania za žiadnu z porád, ktoré prebehli medzi právnym zástupcom sťažovateľky a sťažovateľkou počas vykonávania úkonov od roku 2014 do roku 2023.

8. Ustanovenie § 13a ods. 1 písm. b) vyhlášky výslovne predpokladá možnosť ďalšej porady právneho zástupcu s klientom. Názor o neúčelnosti porád počas 9 rokov prebiehajúceho konania sa odchyľuje od všeobecného výkladu § 13a ods. 1 písm. b) vyhlášky.

9. Nepriznanie náhrady trov konania za porady, v rámci ktorých sa sťažovateľka so svojím právnym zástupcom pripravovala na pojednávania, predstavuje rozpor s právami na právnu pomoc a na súdnu ochranu.

10. Sťažovateľka argumentuje účelnosťou porád s ohľadom na hospodárnosť konania, pričom namieta, že v rámci nich bola formulovaná stratégia vedenia obrany a následne sumarizovaný stav a príprava na výsluchy svedkov po tom, ako sa konanie vrátilo po dovolacom konaní späť súdu prvej inštancie. Keďže konanie trvalo 9 rokov, nie je možné s prihliadnutím na časové odstupy medzi jednotlivými pojednávaniami považovať 5 porád právneho zástupcu s klientom za neúčelné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnej aplikácie a interpretácie ustanovení vyhlášky týkajúcich sa účelnosti porád pri rozhodovaní o sume náhrady trov konania.

12. S prihliadnutím na skutočnosť, že napadnuté uznesenie okresného súdu je rozhodnutím vo veci náhrady trov konania (jej sumy), ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania sa *ratione materiae* považuje za integrálnu súčasť civilného procesu, na ktorú sa vzťahujú požiadavky obsiahnuté v základnom práve na súdnu ochranu, ako aj v práve

na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 624/2022). V rámci rozhodovania o náhrade trov konania však v zásade ide vždy (len) o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv strany v spore, ktorá podala ústavnému súdu ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktoré by v sebe zahŕňali črty svojvôle (m. m. II. ÚS 364/2014, II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 494/2018, II. ÚS 566/2018, IV. ÚS 120/2020).

13. Ústavný súd nie je ďalšou opravnou inštanciou všeobecného súdnictva, preto je nevyhnutné konštatovať, že v jeho právomoci nie je preskúmavať (ne)správnosť interpretácie a aplikácie ustanovení vyhlášky, čoho sa vo svojej podstate domáha sťažovateľka. Jeho úlohou je ale posúdiť prípadnú arbitrárnosť pri výklade a aplikácii ustanovení podzákonného predpisu okresným súdom pri rozhodovaní o sume náhrady trov konania, a to v zmysle, či prípadný výklad a aplikácia v kontexte účelnosti ďalších porád právneho zástupcu s klientom pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa odchyľili od znenia príslušných ustanovení takým spôsobom, že došlo k popretiu ich účelu a významu (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

14. Trovy vynaložené stranou v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jej procesným postupom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy (čl. 37 ods. 2 listiny) a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelné vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má strana v spore nárok na náhradu trov konania, pretože mala vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne (II. ÚS 147/2008, III. ÚS 166/2009, III. ÚS 481/2015).

15. Pre účely overenia opodstatnenosti sťažovateľkou vznesenej námietky arbitrárnosti sa ústavný súd oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia okresného súdu a poukazuje na relevantné časti jeho odôvodnenia (body 11 až 15 napadnutého uznesenia), ktoré podľa jeho názoru dávajú jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa okresný súd spravoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania, resp. pri nepriznaní náhrady za ďalšie porady.

16. V súvislosti s vysporiadaním sa so sťažnostnými námietkami sťažovateľky okresný súd v zásade akcentoval, že obsah porady zo 6. októbra 2014 bol totožný s obsahom prvej porady, za ktorý sťažovateľke bola priznaná náhrada. Okrem uvedeného sa okresný súd stotožnil s konštatovaním vyššieho súdneho úradníka, podľa ktorého od posledného úkonu pred poradou nedošlo k zmene skutkového či právneho stavu a ani zo záznamu z pojednávania, ktoré nasledovalo po porade, nevyplývalo, že by obsah porady reagoval na akúkoľvek zmenu.

17. V reakcii na námietku týkajúcu sa porady z 15. februára 2016 okresný súd opätovne akcentoval obsah záznamu o porade, z ktorého nebolo preukázané, ako to sťažovateľka v sťažnosti tvrdila,

že by účelom porady mali byť skutočnosti týkajúce sa prebiehajúceho exekučného konania. Okrem už uvedeného bolo zároveň zdôraznené, že aj keby to tak bolo, exekučné konanie je samostatným konaním, v ktorom si sporová strana môže uplatniť nárok na odmenu za úkon porady samostatne.

18. Pokiaľ sťažovateľka v sťažnosti k úkonu porady z 13. júla 2020 poukázala na uplynutie dlhého časového úseku pred nariadeným pojednávaním, okresný súd akcentoval procesný stav charakterizovaný vrátením veci po rozhodnutí dovolacieho súdu bez zmeny skutkového či právneho stavu, ktorý by odôvodňoval záver o účelnosti ďalšej porady.

19. Absencia skutkových a právnych zmien bola rovnako dôvodom vyslovenia záveru o neúčelnosti porád z 20. apríla 2022 a 5. septembra 2022. V konkrétnostiach okresný súd konštatoval, že obsahom záznamu porady z 20. apríla 2022 bola sumarizácia skutkového stavu, rekapitulácia sporných a nesporných skutočností a príprava na výsluchy. Predmetom porady z 5. septembra 2022 malo byť vypočutie si záznamu z pojednávania z 28. apríla 2022 v časti výpovede svedka, zhodnotenie ďalšieho postupu, príprava na výsluch svedkyne a lustrácia majetkových pomerov žalobcu. V konkrétnostiach sa okresný súd stotožnil so závermi vyššieho súdneho úradníka, podľa ktorých ak by príprava na výsluch svedka mala predstavovať podstatnú časť porady s klientom, je nelogické, aby výsluch svedka zo strany právneho zástupcu sťažovateľky trval aj s odpoveďami 5 minút alebo aby prebehol bez akýchkoľvek otázok. Samotný obsah porád bol podľa okresného súdu zameraný na veci, s ktorými už bola sťažovateľka oboznámená zo strany svojho právneho zástupcu niekoľkokrát.

20. Z podstatných častí napadnutého uznesenia, berúc do úvahy už citované, vyplýva, že okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné podzákonné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne akceptovateľným spôsobom, jeho úvahy týkajúce sa aplikácie pravidla účelnosti vynaložených trov vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

21. Okresný súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľkou vznesené námietky v rámci sťažnostného konania, na prerokúvaný prípad aplikoval relevantné právne ustanovenia a svoje rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania za úkony ďalších porád ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil. Uvedené neumožňuje prijať záver o porušení práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy či na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Okresný súd pri rozhodovaní o sume náhrady trov konania uplatnil právnym predpisom daný priestor na uváženie účelnosti trov konania a nezasiahol ním podľa názoru ústavného súdu ani do podstaty a zmyslu základného práva na právnu pomoc sťažovateľky podľa čl. 37 ods. 2 listiny.

23. Sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Ak ústavný súd za takejto situácie dospel k záveru, že v posudzovanej veci nemohlo dôjsť napadnutým uznesením okresného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, potom neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy či práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

24. Článok 1 ods. 1 a 2 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Článok 1 ods. 1 a 2 ústavy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 437/2022), preto nebol dôvod sa osobitne namietaným porušením ustanovení ústavy zaoberať.

25. Reflektujúc predbežné závery ústavného súdu k argumentácii sťažovateľky, ktorou odôvodňovala porušenie ňou označených práv, ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

26. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uvedených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu